

Time: 2 Hours

Marks: 60

N.B:

- 1) All questions are compulsory.
- 2) Figures to the right indicate full marks.
- 3) Draw neat diagram wherever necessary.
- 4) There is internal choice in each question.

Q.1	a. "Agriculture in India is characterized by low productivity"- Discuss OR b. What are the importance of agricultural economics?	10
Q.2	a. What are the various water sources for irrigation? OR b. Discuss the objectives and need for organic farming.	10
Q.3	a. State the various functions of ATMA ((Agricultural Technology Management Agency). OR b. Explain Natural Resource Management in Agriculture.	10
Q.4	a. Discuss the challenges in Indian agriculture sector OR b. Discuss the solutions of problems of Indian agriculture.	10
Q.5	A. Answer the Any Two questions of the following. 1. Analyse the factors responsible for low agricultural productivity in India. 2. Briefly discuss the objectives and advantages of integrated farming system. 3. Explain the new methods of cultivation in Agriculture. 4. Explain the details on international agriculture development funds OR B. Multiple choice Question. Select an appropriate option. 1. What is the percentage or share of agricultural land under different crops in the total area under cultivation at a particular time? 1) Cropping pattern 2) production 3) Demand 4) Capital goods	20

2. Is this an important factor in agricultural inputs?
 - 1) Agriculture Commodity prices
 - 2) Trade under
 - 3) B-seeds
 - 4) Wages of workers
3. Identify which of the following is a Affecting factor of cropping pattern in India?
 - 1) Physical component
 - 2) Economic component
 - 3) Social component
 - 4) 1, 2,3, option is correct
4. Fertilizer is one tool in agricultural production and seed is another tool.
 - 1) Inputs
 - 2) Outputs
 - 3) Small areas
 - 4) Large areas
5. Out of the total area under cultivation at a particular time, how much is under food crops and how much is under other crops?
 - 1) Crops methods
 - 2) Capital methods
 - 3) Goods methods
 - 4) Private methods
6. The best practice to maintain soil health in organic farming is_____
 1. Crop rotation
 2. Synthetic fertilizer
 3. Using black soil
 4. Monoculture
7. Which of these is not allowed in organic cultivation?
 1. Sewage sludge
 2. Crop rotation
 3. Cover crops
 4. Buffer zones
8. National centre of organic farming in India is located in_____
 1. Ghaziabad
 2. Hyderabad
 3. Kochi
 4. Pune

9. Which country has more organic farming practices?
1. India
 2. Australia
 3. The United States
 4. The UK
10. In which year an organic farming movement started?
1. 2000
 2. 1980
 3. 1960
 4. 1930
11. Nomadic Herding is practised in which of the following states?
1. Rajasthan
 2. Tamilnadu
 3. Kerala
 4. Telengana
12. Following animal is a part of the nomadic herd.
1. Rabbit
 2. Cat
 3. Camel
 4. Ox
13. What is the number of pilot states in ATMA scheme?
1. Seven
 2. Eight
 3. Nine
 4. Ten
14. Chairman of general body of ATMA is _____
- DDO
Project director
DAO
District Magistrate
15. What is the name of information and communication technology launched by ICRA?
1. Kisan Bandhu
 2. Kisan Setu
 3. Matsyasetu
 4. Kisan Sarathi

16. Kisan Credit card was introduced by ____.
1. RBI
 2. RRB
 3. NABARD
 4. Commercial bank
17. What is the name of citizen centric mobile app on MGNREGA launched by department of rural development for providing information of the MGNREGA program?
1. Merisadak
 2. Jai MGNREGA
 3. E-MGNREGA
 4. Jan MGNREGA
18. MSP means:
1. Minimum support price to the farmer
 2. Maximum support price to the farmer
 3. Minimum price of the crop in retail market
 4. Maximum price for the farm inputs
19. ‘Golden Revolution’ is associated with ____.
1. Agriculture
 2. Sericulture
 3. Pisciculture
 4. Horticulture
20. Which among the following is a process that involves the assembling, storage, transportation, processing, and distribution of different agricultural commodities across the country?
1. Agricultural management
 2. Agricultural banking
 3. Agricultural Diversification
 4. Agricultural marketing

मराठी रूपांतर

वेळ: २ तास

गुण: ६०

सूचना: १) सर्व प्रश्न सोडविणे अनिवार्य आहेत.

- २) उजवीकडील अंक प्रश्नांचे पूर्ण गुण दर्शवितात.
- ३) आवश्यक तेथे सुबक आकृत्या काढा.
- ४) प्रत्येक प्रश्नात अंतर्गत निवड आहे.

प्र.१	अ. "भारतातील शेती कमी उत्पादकता वैशिष्ट्यीकृत आहे" – चर्चाकरा. किंवा ब. कृषी अर्धशास्त्राचे महत्त्व काय आहे?	१०
प्र.२	अ. सिंचनासाठी विविध जलस्रोत कोणते आहेत? किंवा ब. सेंद्रिय शेतीची उद्दिष्टे आणि गरज यावर चर्चा करा.	१०
प्र.३	अ. आत्मा (ATMA)योजनेची (कृषी तंत्रज्ञान व्यवस्थापन संस्था) योजनेची विविध कार्ये नमूद करा. किंवा ब. कृषी क्षेत्रातील नैसर्गिक संसाधन व्यवस्थापन स्पष्ट करा.	१०
प्र.४	अ. भारतीय कृषी समोर असलेल्या आव्हानांवर चर्चा करा. किंवा ब. भारतीय कृषी क्षेत्रातील समस्या सोडविण्याचे उपाय सांगा.	१०
प्र.५	अ. खालील पैकी कोणत्याही दोन प्रश्नांची उत्तरे द्या १. भारतातील कमी कृषी उत्पादकतेसाठी जबाबदार घटकांचे विश्लेषण करा. २. एकात्मिक शेती पद्धतीची उद्दिष्टे आणि फायद्यांची थोडक्यात चर्चा करा. ३. शेतीतील लागवडीच्या आधुनिक पद्धती स्पष्ट करा. ४. आतंराष्ट्रीय कृषी फंड बदल माहिती लिहा. किंवा	२०

- प्र.५ ब. बहुपर्यायी प्रश्न. योग्य पर्याय निवडा.
१. म्हणजे एका विशिष्ट वेळी एकूण लागवडीखाली असलेल्या जमिनीत निरनिराळ्या पिकाखाली असलेल्या शेतजमिनीचीटक्केवारी अथवा हिस्सा होय?
- 1) पीक संरचना
2) उत्पादन
3) मागणी
4) भांडवली वस्तू
२. खालीलपैकी..... हा शेती आदानातील महत्वाचा घटक आहे?
- 1) शेतमालाच्या किमती
2) अंतर्गत व्यापार
3) बि-बियाणे
4) कामगाराचे वेतन
३. भारतातील पीक संरचनेचे निधारित घटक खालीलपैकी कोणते आहे ते ओळखा?
- 1) भौतिक घटक
2) आर्थिक घटक
3) सामाजिक घटक
4) 1,2,3, पर्याय बरोबर आहे
४. कृषीच्या उत्पादनात खत हे एक साधन आहे बि बियाणे हे दुसरे साधन आहे या साधनाचा उल्लेख... असा केला जातो?
- 1) आदाने
2) प्रदाने
3) लहान क्षेत्रे
4) मोठे क्षेत्रे
५. विशिष्ट वेळेस लागवडीच्या एकूण क्षेत्रापैकी किती प्रमाण अन्नधान्याच्या पिकाखाली आहे किती प्रमाण इतर पिकाखाली आहे यावरून पीकपद्धती लक्षात येते तसेच हे प्रमाण बदलले तर..... बदलली असे म्हणतात?
- 1) पीक पद्धती
2) भांडवली पद्धती
3) वस्तू पद्धती
4) खाजगी पद्धती

६. सेंद्रिय शेतीमध्ये मातीचे आरोग्य राखण्यासाठी सर्वोत्तम सराव आहे _____
1. पीक रोटेशन
 2. सिथेटिक खत
 3. काळी माती वापरणे
 4. मोनोकल्चर
७. यापैकी कोणत्या सेंद्रिय शेतीला परवानगी नाही?
- सांडपाण्याचा गाळ
पीक रोटेशन
पिके झाकून ठेवा
बफर झोन
८. भारतातील सेंद्रिय शेतीचे राष्ट्रीय केंद्र _____ येथे आहे
1. गाडियाबाद
 2. हैदराबाद
 3. कोची
 4. पुणे
९. कोणत्या देशात अधिक सेंद्रिय शेती पद्धती आहे?
1. भारत
 2. ऑस्ट्रेलिया
 3. अमेरिकेची संयुक्त संस्थान
 4. युनायटेड किंगडम
१०. सेंद्रिय शेतीची चळवळ कोणत्या वर्षी सुरु झाली?
1. 2000
 2. 1980
 3. 1960
 4. 1930

११. खालीलपैकी कोणत्या राज्यात भटक्या पाळीव प्राण्यांचे पालनपोषण केले जाते?

1. राजस्थान
2. तामिळनाडू
3. केरळ
4. तेलंगणा

१२. खालील प्राणी हा भटक्या कळपाचा एक भाग आहे

1. ससा
2. मांजर
3. उंट
4. बैल

१३. ATMA योजनेतील पायलट राज्यांची संख्या किती आहे?

1. सात
2. आठ
3. नऊ
4. दहा

१४. ATMA च्या सर्वसाधारण संस्थेचे अध्यक्ष _____ आहेत

1. DDO
2. Project director
3. DAO
4. District Magistrate

१५. ICRA ने सुरु केलेल्या माहिती आणि संप्रेषण तंत्रज्ञानाचे नाव काय आहे?

1. किसन बंधू
2. किसान सेतू
3. मत्स्य सेतू
4. किसानसारथी

१६. किसान क्रेडिट कार्ड _____ ने सादर केले.
1. भारतीय रिझर्व बँक
 2. प्रादेशिक ग्रामीण बँक
 3. राष्ट्रीय कृषी आणि ग्रामीण विकास बँक
 4. व्यावसायिक बँक

१७. मनरेगा कार्यक्रमाची माहिती देण्यासाठी ग्रामीण विकास विभागाने सुरु केलेल्या मनरेगावरील नागरिक केंद्रित मोबाइल ॲपचे नाव काय आहे?

1. मेरी सडक
2. जय मनरेगा
3. ई-मनरेगा
4. जन मनरेगा

१८. एमएसपी म्हणजे:

1. शेतमालाला किमान आधारभूत किंमत
2. शेतकऱ्याला कमाल आधारभूत किंमत
3. किरकोळ बाजारात पिकाची किमान किंमत
4. शेत निविष्टांसाठी कमाल किंमत

१९. 'सुवर्णक्रांती' शी संबंधित आहे.

1. शेती
2. रेशीम शेती
3. मत्स्यपालन
4. फलोत्पादन

२०. खालीलपैकी कोणती प्रक्रिया आहे ज्यामध्ये देशभरातील विविध कृषी मालाचे एकत्रीकरण, साठवण, वाहतूक, प्रक्रिया आणि वितरण यांचा समावेश होतो?"

1. कृषी व्यवस्थापन "
2. कृषी बॉकिंग
3. कृषी विविधीकरण
4. कृषी विपणन
